

Ott Maaten: viimaste sajandite jooksul on ooperist kujunenud üldmõistetav kunstivorm

On kena tava teha tähtpäevadel kokkuvõtteid, vaadata tagasi möödunudle ning teha plaane tuleviku tarbeks. Seda eriti nüüd, kus meil käegakatsutavas tulevikus on riigikogu otsuse toel valmimas uus ooperi- ja balletisaal, tööd selle nimel juba käivad, kirjutas [Rahvusooper Estonia](#) peadirektor [Ott Maaten](#) arvamusesloos.

Eelkõige on uue saali eesmärk Eesti muusika- ja [teatrikuultuuri](#) kõrghetasemel arendamine, kuid lisaks võimaldab [teatrimaja laiendamine](#) nii [rahvusooperile](#) ja üldisemalt Eesti muusikateatrikunstile kvalitatiivset hüpet maailmaklassi rüppe. Uus mõõtkava avalduks kodupublikule uuel tasemel kultuuriliste elamuste pakkumises ning võimaldaks samal ajal ukсед avada täiemahuliseks koostööks meie partneritega nii Euroopas kui kogu maailmas.

Euroopas meenutatakse ooperipäeval, 25. oktoobril kuulsate heliloojate Johann Strauss noorema ja Georges Bizet' sündi, ent sel päeval keskendutakse ka ooperi kui olulise žanri panusele ühiskonda laiemalt.

Ooperikunst on sügavalt euroopalik nähtus ja on läbi sajandite kujunenud Euroopa muusika- ja [teatrivaldkonnas](#) omamoodi mõõdupuuks, mille põhjal antakse hinnanguid riikide ja rahvaste kõrgkultuuri taseme ja arengu kohta. Kuigi ooperikunst oli algselt mõeldud ainult kõrgklassidele, siis viimaste sajandite jooksul on sellest kujunenud üldmõistetav, kõigile ligipääsetav kunstivorm, millel on erakordselt oluline esteetiline ja hariduslik mõju tervele ühiskonnale ning oluline roll noore põlvkonna maailmapildi kujundamisel.

[Rahvusooper Estonia](#) kuulub Euroopa ooperi- ja balletiteatreid ühendavasse organisatsiooni Opera Europa ning selle hiljutine uuring näitab sektori elavat taastumist pärast koroonapandeemiat. Arve uurides näeme, et 2022. aastal jõudis Euroopa lavadele üle 20 000 ooperietenduse 3500-st lavastusest ning esitati üle 1000 erineva nimetusega ooperi.

kultuur.err.ee

Rahvusooper Estonia
Estonia teater
Ott Maaten
Teater

Ooperietendustel käis üle 13 miljoni inimese, kellest kaks miljonit olid noored.

Uuringust ilmnes selgelt, et ooperikunst on endiselt väga elujõuline. Ooperiteatrid näitavad märkimisväärset vastupidavust ja loovust ning jätkavad investeringuid eripalgelisse loomingusse, noorte artistidega seotud programmidesse ja leiavad erinevaid viise, kuidas kõnetada nii noort põlvkonda kui ka erisuguse päritolu ja taustaga publikut.

Ooperiteatrite majanduslik haare on samuti märkimisväärne: Euroopa ooperiteatrites töötab kokku ligikaudu 200 000 inimest, kellest pooled on tööl tähtjaliste lepingutega; 63 protsendil ooperiteatritest on oma dekoratsioonitöökodad ja 68 protsendil oma kostüümitöökodad, kus töötavad professionaalsed ja kirglikud meistrid, kes hoiavad elus ja kannavad edasi teadmisi ja traditsioone. 60 protsenti teatritest pakuvad oma orkestrites alalist tööd professionaalsetele pillimängijatele-interpreetidele ja 65 protsenti teatritest lauljatele oma koorides.

Rahvusoper Estonia andis eelmisel hooajal suurel laval 193 etendust, sh 90 ooperi- ja operetietendust, 69 balletietendust ja 34 laste-etendust, lisaks külalisetendused nii kodu- kui välismaal, haridusprojektid mitmetes paikades üle Eesti ja palju muud. Kokku sai eelmise hooaja jooksul Rahvusoper Estonia poolt pakutavast osa ligi 160 000 inimest.

Rahvusvahelise ooperipäeva puhul avab rahvusoper ukse oma kullafondi ning toob videona taas publiku ette ühiskonna valupunkte kajastava kodumaise ooperi "Pilvede värvid", mida on kõigil huvilistel võimalik 25. oktoobril rahvusoperi kodulehe kaudu nautida.

Ooperikunst kõneleb rahvusvahelises keeles, mis on universaalne ja kõikidele mõistetav. Oper on alati toetunud kaunite kunstide sümbioosile ning käsitletud suuri ja olulisi väärtusi nagu vabadus, üksteise mõistmine ning inimeste vahelised suhted. Ooperikunst loob elamusi, mis kujundavad tervet inimvaimu, olles tänu sellele erakordselt oluline nii kohalikule kogukonnale kui rahvusvahelisele üldsusele.

Läbi ajaloo on Eesti olnud ooperikunsti arengus paraku "tagumises liigas", kuid praegu on kätte jõudnud ajalooline hetk,

et Eesti esimese tõelise ooperi- ja balletisaali kaudu kasvaks oluliselt meie mõjuväli, tõsiseltvõetavus ja atraktiivsus nii Euroopas kui kogu maailmas. Ja seda mitte ainult eelnimetatud kultuurivaldkondades, vaid palju laiemalt. Meie kodumaa ja meie pealinna Tallinna tuntus Euroopas ja maailmas toetuks selle kaudu kultuuriliselt palju viljakamale pinnasele. Meie kultuuri elujõulisus kogu maailmas on aga kindlasti ka meie rahvusliku julgeoleku küsimus.

Toimetaja:

Kaspar Viilup